

P7_TA-PROV(2010)0149

Kirgisistan

Europa-Parlamentets beslutning af 6. maj 2010 om situationen i Kirgisistan

Europa-Parlamentet,

- der henviser til sine tidligere beslutninger om Kirgisistan og Centralasien, navnlig beslutningen af 12. maj 2005,
 - der henviser til sin beslutning af 20. februar 2008 om en EU-strategi for Centralasien,
 - der henviser til erklæringen af 7.- 8. april 2010 fra næstformand i Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant, Catherine Ashton, om situationen i Kirgisistan,
 - der henviser til konklusionerne fra Rådet (udenrigsanliggender) af 26. april 2010,
 - der henviser til EU's erklæring af 22. april 2010 på mødet i OSCE's Permanente Råd om situationen i Kirgisistan,
 - der henviser til EU's strategi for et nyt partnerskab med Centralasien, der blev vedtaget af Det Europæiske Råd den 21.-22. juni 2007,
 - der henviser til partnerskabs- og samarbejdsaftalen mellem EU og Kirgisistan, som trådte i kraft i 1999,
 - der henviser til Det Europæiske Fællesskabs regionale strategidokument om bistand til Centralasien for 2007-2013,
 - der henviser til forretningsordenens artikel 110, stk. 4,
- A. der henviser til, at det er både i Centralasiens befolknings og Den Europæiske Unions interesse, at der sker fremskridt i retning af stabilitet og et højere niveau for demokratisk og menneskelig udvikling, menneskers sikkerhed og bæredygtig vækst i hele området,
- B. der henviser til, at Kirgisistan er medlem af OSCE og som sådant forpligtet til at overholde de grundlæggende frihedsrettigheder, menneskerettighederne og retsstatsprincippet samt til at leve op til OSCE's demokratiske standarder,
- C. der henviser til, at Kurmanbek Bakijev, som for første gang blev præsident i 2005 efter den såkaldte tulipanrevolution, blev genvalgt sidste år til endnu en præsidentperiode ved et valg, som ifølge uafhængige observatører var skæmmet af omfattende svindel; der henviser til, at Bakijevs styre efter en række indledende demokratiske tiltag har udviklet sig i autoritær og undertrykkende retning,
- D. der henviser til, at de kirgisiske tropper den 7. april 2010 intervererede ved brug af kugler, tåregas og chokgranater mod en mængde protesterende personer, der var samlet foran præsidentbygningen i Bisjkek, og derefter stormede regeringsbygninger for at

demonstrere mod kraftige prisstigninger på elektricitet og varme med 80 omkomne og mere end 500 sårede til følge,

- E. der henviser til, at præsident Bakijev blev tvunget til at flygte fra hovedstaden, og at hans embede blev overtaget af en midlertidig regering ledet af oppositionslederen Roza Otunbajeva, som udstedte et dekret om magtovertagelsen og en befaling om overholdelse af den kirgisiske forfatning og opløste parlamentet, der henviser til, at Bakijev, efter at have forsøgt at fastsætte betingelserne for sin tilbagetræden en uge efter opstanden, har forladt landet og er rejst til Kasakhstan i henhold til en aftale, som er indgået med Rusland, USA og Kasakhstan;
 - F. der henviser til, at Kirgisistan vækker særlig interesse i USA og Rusland på grund af sin strategiske beliggenhed tæt på Afghanistan og Ferganadalen, som udgør det geografiske, politiske og økonomiske midtpunkt i Centralasien; der henviser til, at transitcentret i Manas, der drives af det amerikanske militær, spiller en central rolle i det nordlige distributionsnet for forsyninger til NATO-tropperne i Afghanistan, og at Rusland også har en vigtig militærbase i Kirgisistan,
 - G. der henviser til, at forholdet mellem EU og Centralasien er af afgørende betydning som følge af de fælles udfordringer med hensyn til energi, kampen mod klimaændringer, kontrol med narkotikahandel og kampen mod terrorisme;
 - H. der henviser til, at den geopolitiske konkurrence i regionen har et betydeligt destruktivt potentiale, men samtidig i høj grad indebærer overlappning af interesser i relation til Afghanistan og den voksende islamiske radikaliserings, hvilket giver mulighed for at reducere denne konkurrence og skabe enighed om, at der er behov for bedre styreformer,
 - I. der henviser til, at EU er nødt til altid at stå ved sin forpligtelse til at integrere menneskerettigheder, demokrati og retsstatsprincippet i alle aftaler med tredjelands og til at fremme demokratiske reformer gennem konsekvente politikker, der øger EU's troværdighed som regional aktør,
 - J. der henviser til, at EU's tilstedeværelse i Kirgisistan, hovedsagelig som bistandsdonor, er betydelig og sætter EU i en god position til at påtage sig en større rolle til støtte for landet,
 - K. der henviser til, at Kommissionen og Rådet er i færd med at revidere strategien for Centralasien og at udarbejde en rapport, der vil blive forelagt på Det Europæiske Råds møde i juni,
1. udtrykker sin dybeste bekymring over situationen i Kirgisistan og tilkendegiver sin medfølelse med familierne til alle ofrene for de tragiske begivenheder;
 2. opfordrer alle parter til at standse volden, vise tilbageholdenhed og gøre sig alle bestræbelser på at indlede en ægte dialog med henblik på at skabe stabilitet og tilvejebringe betingelserne for en fredelig tilbagevenden til en demokratisk og forfatningsmæssig samfundsorden;
 3. understreger, at sammenhængende og stabile forfatningsmæssige rammer ud fra et institutionelt perspektiv er af afgørende betydning for at forebygge fremtidig social uro og

sikre det kirgisiske folk en fredelig fremtid; hilser ud fra dette synspunkt den midlertidige regerings samarbejde med Venedigkommissionen velkomment;

4. bemærker de første skridt, som den midlertidige regering har taget for at genoprette demokratiet, navnlig for så vidt angår planerne om at udarbejde en ny forfatning og se nærmere på Bakijevs revision, der koncentrerede vidtgående beføjelser hos præsidenten,
5. bifalder i denne forbindelse den midlertidige regerings erklæring om, at der vil blive afholdt folkeafstemning om den nye forfatning den 27. juni 2010 og nyt parlamentsvalg den 10. oktober 2010 for at styrke demokratiet og den politiske ansvarlighed; opfordrer den midlertidige regering til at overholde Kirgisistans internationale forpligtelser og sikre frie og retfærdige valg;
6. fremhæver betydningen af et aktivt samarbejde med den midlertidige regering med henblik på at undersøge og udnytte mulighederne for at fremme god regeringsførelse, retssystemets uafhængighed og andre af EU's politiske mål, der er fastlagt i strategien for Centralasien, samt for at lette de internationale finansielle institutioners inddragelse og virksomhed;
7. opfordrer til en international undersøgelse af begivenhederne under ledelse af FN med henblik på at fastslå ansvar og mangler og yde bistand til de kirgisiske retsmyndigheder og opfordrer i denne forbindelse indtrængende den midlertidige regering til at anmode om bistand fra OHCHR for at sikre, at undersøgelserne af begivenhederne den 6.- 7. april 2010 er grundige, upartiske og troværdige,
8. påpeger, at tulipanrevolutionen i 2005 havde skabt store forventninger i det kirgisiske samfund om demokratiske reformer, der aldrig blev til noget; opfordrer Rådet og Kommissionen til at udvise konsekvens og gennemslagskraft og bruge denne mulighed til at bistå Kirgisistans midlertidige regering og i samarbejde med alle aktører og det kirgisiske civilsamfund hjælpe myndighederne i deres forsøg på at skabe demokratiske reformer og forbedre menneskers livskvalitet gennem national udvikling og styrkelse af borgernes indflydelse;
9. bemærker, at den betydelige mangel på ressourcer i Kirgisistan og landets sårbarhed gør det stærkt afhængigt af støtte udefra; bemærker endvidere, at der i de omkringliggende lande i høj grad mangler eksempler på demokratiske, velfungerende styreform og en positiv social udvikling; understreger i denne forbindelse, at den internationale bistand vil være af afgørende betydning;
10. henleder opmærksomheden på den indbyrdes påvirkning mellem udviklingen i Kirgisistan og udviklingen på regionalt og internationalt plan; er overbevist om, at Ruslands, USA's og andre stormagters interesser i vidt omfang overlapper hinanden, særlig i relation til Afghanistan og den voksende islamiske radikaliserings i området, herunder i Kirgisistan; mener, at denne omstændighed burde gøre det muligt at begrænse den geopolitiske konkurrence og i stedet søge efter synergier; mener, at en succes på dette område yderligere ville indvirke positivt på de internationale forbindelser og den internationale sikkerhed;

11. opfordrer Kommissionens næstformands/Unionens højtstående repræsentants særlige repræsentant for Centralasien til nøje at følge situationen, yde bistand og fremme genoptagelsen af dialogen mellem alle dele af det kirgisiske samfund;
12. opfordrer Kommissionen og Rådet til omgående at undersøge, om betingelserne for iværksættelse af et internationalt koordineret stort nyt bistandsprogram for Kirgisistan er til stede eller kan skabes, ikke mindst i betragtning af hvor stor vægt den midlertidige kirgisiske regering tilsyneladende lægger på demokratisering og god regeringsførelse; mener, at EU, hvis det skønnes, at der er tilstrækkelige positive betingelser til stede, bør gå forrest med hensyn til at arrangere en international donorkonference for Kirgisistan;
13. opfordrer til udstrakt anvendelse af stabilitetsinstrumentet; understreger behovet for at bistå Kirgisistan med at løse sine sociale og økonomiske problemer; anmoder Kommissionen om at udarbejde forslag om omfordeling af midler under instrumentet for udviklingssamarbejdet for at sikre, at EU's svar – såvel på kort som på mellemlang sigt – i forhold til den nye situation i Kirgisistan bliver af passende størrelse; understreger, at der bør lægges særlig vægt på løsning af problemer inden for uddannelse, sundhed og vandforsyning;
14. fastholder, at Den Europæiske Unions bistand skal være forenelig med indsatsen for bekæmpelse af korruption, øgede uddannelsesmuligheder og med en politik for forbedrede levevilkår for at skabe gunstige betingelser for beskyttelse mod udvikling af ekstremisme;
15. opfordrer Kommissionen til under hensyntagen til den aktuelle situation at undersøge, om det er nødvendigt at sende humanitær nødhjælp;
16. ser frem til gennemgangen af de fremskridt, der er gjort med at gennemføre EU-strategien for området, og opfordrer til, at der gøres en indsats for at gøre den mere troværdig, konkret og sammenhængende;
17. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet og Kommissionen samt til medlemsstaternes regeringer og parlamenter, den midlertidige regering i Kirgisistan, De Forenede Nationers generalsekretær, OSCE's generalsekretær og Europarådets generalsekretær.